

@Tarikheman3

کد پاور: ۱/۲

پاورپوینت متن و تصویر درس ۲

تاریخ ۱

پایه: دهم علوم انسانی

تهیه و تنظیم از: احمد اسدی اقدم – مرند (آذربایجان شرقی)

موضوع درس ۲

تاریخ؛ زمان و مکان

هدف کلی از این درس :

زمان و مکان، دو رکن مهم دانش تاریخ است و نخستین پرسش تاریخ نگاران این است که رویدادهای تاریخی در چه زمانی و کجا رخ داده اند. در این درس، شما با بررسی تجربیات جوامع باستانی برای اندازه گیری زمان، با اهمیت گاه شماری در مطالعه تاریخ آشنا می شوید.

گاہ شمار (تقویم)

تاریخ ؛ زمان و گاه شماری

نقش مهم زمان در رویداد های تاریخی

دانش تاریخ ، بدون توجه به **زمان** ، معنایی ندارد؛ چرا که **رویدادهای تاریخی** در زمان معینی در گذشته روی داده اند و بدون آگاهی از زمان روی دادن آنها، نمی توان به درک منطقی و درستی از تاریخ دست یافت .

تخمین زمان

ابداع گاه شماری

Handwritten numbers 1 through 27 on a yellowed page, with some numbers highlighted in green.

ابداع گاه شماری

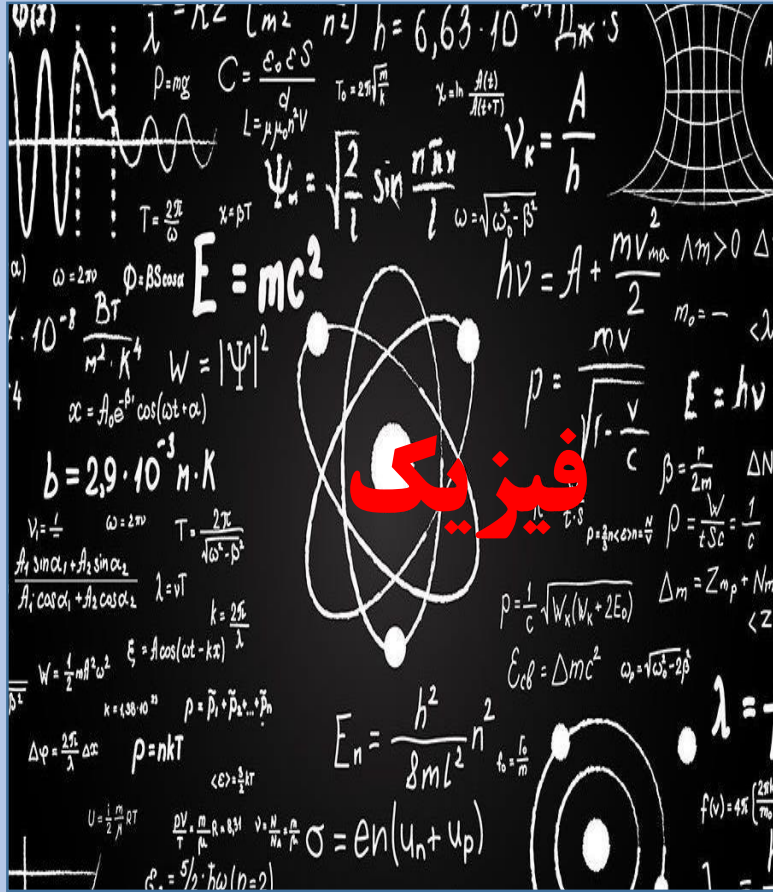
انسان از گذشته های بسیار دور با زمان و نحوه سنجش آن مواجه بوده است. یکی از دستاوردهای مهم بشر، اندازه گیری زمان و **ابداع گاه شماری یا تقویم** است.

گاه شماری، نظامی است که انسان برای اندازه گیری دقیق زمان (سال، ماه و روز) ابداع کرده است.

دانش و مهارت اندازه گیری زمان، ارتباط نزدیکی با علمی مانند **ریاضیات، نجوم و فیزیک** دارد و **ابداع تقویم، نتیجه تلاش مشترک دانشمندان این علوم** است.

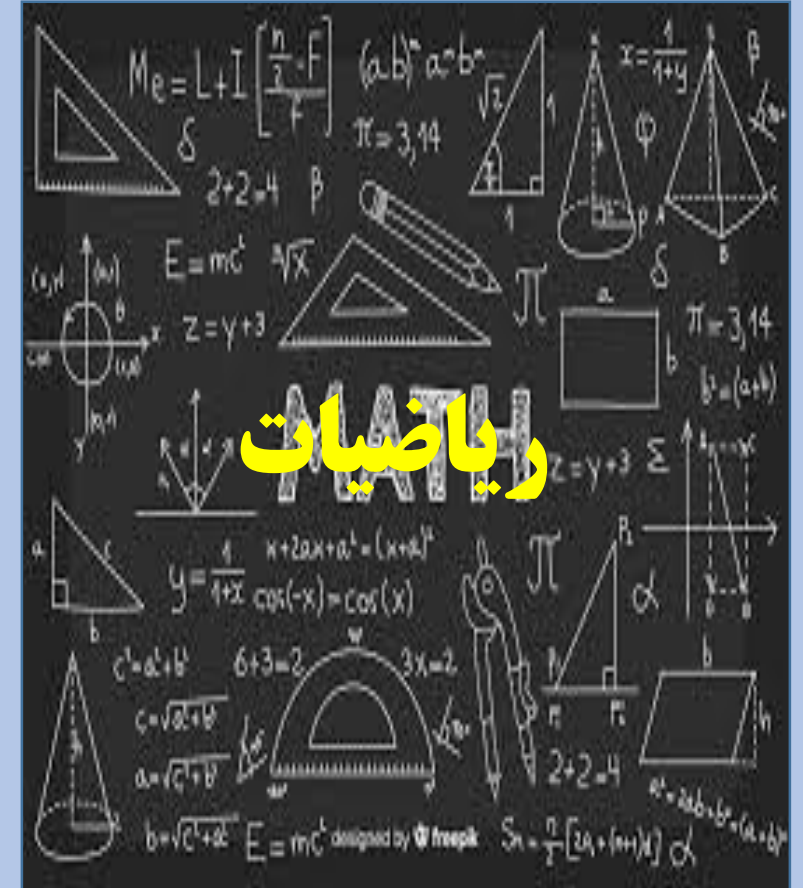
تلاش مشترک علوم ریاضی، نجوم و فیزیک = ابداع تقویم

فیزیک

نجوم

ریاضیات

اختراع ابزارهای گوناگون

در نتیجه نیاز به زمان سنجی بود که بشر موفق شد ابزارهایی مانند **ساعت های آفتابی، آبی و شنی** و همچنین وسیله پیچیده تری مثل **اسطرلاب** را برای رصد خورشید، ماه و دیگر سیارگان و ستارگان اختراع کند.

ساعت آفتابی

فناوری

ساعت آفتابی کاشان

parsnaz.ir

ساعت آبی هرسین

میر آب

اختراع اُسطرلاب برای رصد خورشید، ماه و دیگر سیارگان و ستارگان

کاربرد اُسطرلاب

فناخ

مهمترین

مبدأهای گاه شماری

مبدأ دینی

این مبدأ از رایج ترین مبدأهای گاه شماری در جهان است

✓ **یهودیان**: مبدأ گاه شماری خود را بر اساس **پیدایش و آفرینش انسان**

✓ **مسیحیان**: بر مبنای **تولد حضرت مسیح**

✓ **مسلمانان**: بر پایه **هجرت رسول اکرم از مکه به مدینه**

برای مثال

مبدأ ملی و قومی

رویدادهای ویژه ای که برای قوم، جامعه و ملت، جنبه ملی و افتخار آمیز دارد می تواند آغاز گاه شماری و تاریخ آنها قرار گیرد؛

پیروزی در یک نبرد بزرگ و ملی / رهایی از ظلم و ستم زورگویان
/ برتخت نشستن پادشاه / کسب استقلال و آزادی

مثال

در گاه شماری های مصری، بابلی و اوستایی ، مبدأ گاه شماری، بر تخت نشستن پادشاهان بود.

مبدأ مبتنی بر حوادث طبیعی

برخی جوامع، رویدادهای بزرگ طبیعی مانند وقوع آتشفشان یا طوفان عظیم را مبدأ گاه شماری خود قرار می دادند.

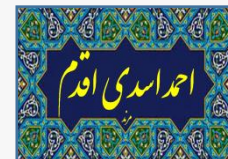
سومری ها ، گاه شماری و تاریخ خود را به قبل و بعد از طوفان تقسیم می کردند.

تاریخچه

گاه شماری در جهان

مردمان بین النهرین (میان رودان) و مصریان باستان ، در تنظیم و تدوین گاه شماری پیشگام بودند

مردمان بین النهرین و مصر باستان ، پیشگامان گاه شماری

گاه شمار مردمان بین النهرین (میان دو رود)

در بین النهرین و به خصوص در میان بابلی ها، گاه شماری « **خورشیدی - قمری** » رایج بود.

در این گاه شماری، سال به **۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه** تقسیم می شد.

سال قمری : ۳۵۴ شبانه روز

سال خورشیدی : ۳۶۵ و یک چهارم شبانه روز

برای رفع اختلاف سال قمری با سال خورشیدی ، **هر سه سال، یک ماه به سال می افزودند.**

نینوا
آشور
آشور

بابل

سپبار

اشنونا

بابل

گیش

نیبور

سومر

اوروک

لاگاش

فرات

اور

اوان

شوش

بین النهرین (میان دو رود دجله و فرات)

گاه شمار مصریان

مصریان نیز گاه شماری خورشیدی دقیق و منظمی داشتند.

آنان سال را ۳۶۵ و یک چهارم شبانه روز محاسبه می کردند

در گاه شماری مصری، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می شد.

پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می شد.

همچنین برای محاسبه یک چهارم شبانه روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می افزودند و به قولی «کبیسه» می گرفتند.

مصر باستان

کبیسه در گاه شماری مصری

سال عادی

365 DAYS

ربع روز کمتر از یک دور کامل را حول خورشید می‌زنند.

سال کبیسه

366 DAYS

سه چهارم روز بیشتر از یک دور کامل حول خورشید می‌زنند.

گاه شمار رومیان (مسیحیان)

رومیان در آغاز، گاه شماری دقیقی نداشتند؛ به همین دلیل در سال ۴۶ ق.م. امپراتور روم (ژولیوس سزار) دستور داد گاه شماری رومی براساس **گاه شماری مصری** اصلاح شود.

حدود دو قرن پس از آنکه امپراتوری روم دین مسیحیت را رسمیت بخشید، در سال ۵۲۵ م. **تولد حضرت مسیح** به عنوان **مبدأ گاه شماری رومیان (مسیحیان)** تعیین شد.

حدود ۱۰۰۰ سال بعد، پاپ **گرگوار سیزدهم** ، به کمک منجمان، بار دیگر **گاه شماری مسیحیان** را اصلاح کرد.

گاه شماری مسیحی ، امروزه به نام **گاه شماری میلادی** شناخته می شود.

مسیح ولادت حضرت مسیح (ع)

میلاد حضرت عیسیٰ، مبدا گاه شمار میلادی

227
GREGORIUS
papa Bononiensis
an. 1572. Sed an. 12.
p. die 10. Aprili an.

XIII. Hujus Pontificatus
creatus die 15. Martii.
mens. 10. dies 29. Ob-
iit die 10. Septembris

پاپ گِرِگُوار سیزدهم

گاه شمار مسیحیان

گاه شمار هجری قمری

گاه شماری هجری قمری که تقویم رایج بیشتر کشورهای اسلامی به شمار می رود.

بر پایه گردش ماه به دور زمین تنظیم شده است.

مبدأ آن، اوّل محرم سالی است که پیامبر اسلام از مکه به مدینه هجرت کرد.

هجرت پیامبر از مکه به مدینه

مُسَارِعَةٌ صَفْرٌ رَيْعٌ أَوْلٌ

رَيْعٌ ثَانٌ جُمَاةٌ أَهْلٌ جُمَاةٌ ثَانٌ

رَجَبٌ شَهَابٌ رَمَضَانٌ

شَهْرٌ ذُو الْحِجَّةِ ذُو الْقَعْدَةِ

تاریخچه

گاه شماری در ایران

گاه شمار دوره هخامنشیان

محتوای سنگ نوشته های بیستون و تخت جمشید نشان می دهند که گاه شماری خورشیدی – قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است.

اما ماه ها بر اساس فرهنگ و آیین ایرانی نام گذاری شده بودند.

معنی	نام ماه	
یاد نفع: پرستش میتره	باگه یادیش	۱
زدن (گشتن) گورگ‌ها	ورگه زنه	۲
یاد آتش (پرستش آتش)	آتر یادینه	۳
بی‌اسم (یعنی چیزی که نام ندارد)	انامکده	۴
معنی آتش مشخص نیست	سامیا (گوت‌نامه)	۵
گندن	ویتخنه	۶
خطر زمین / بیل زدن	آدو گتینه	۷
بهار بزرگتر	تور و آخره	۸
چیدن سیر (سیر و پیاز)	نایگر چیش	۹
زعین گوم	گوم پنده	۱۰
معنی آتش مشخص نیست	درن یا جیش	۱۱
نام یکی از خدایان هخامنشی	کارباشیش	۱۲

گاه شمارهای متداول در دوره اشکانیان

اوستایی

سلوکی

بابلی

گاه شمار در دوره ساسانیان :

در دوره ساسانیان، گاه شماری اوستایی، که گاه شماری دینی زرتشتیان (زردشتیان) محسوب می شد، در ایران رایج شد.

در این گاه شماری، سال را ۳۶۵ شبانه روز می گرفتند.

در این گاه شماری، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می شد.

سپس پنج روز اضافی را به نام «اندر گاه» (پنجه) به آخر ماه دوازدهم می افزودند.

مبدأ گاه شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود.

سازمان انتشاراتی اورستانی

گاه شمار اوستائی

در این گاه شماری، سال را **۳۶۵ شبانه روز** می گرفتند.

در هر **۴ سال یک شبانه روز** و در هر **۱۲۰ سال ۳۰ شبانه روز** از سال حقیقی عقب می افتاد.

برای رفع این مشکل، بعد از هر **۱۲۰ سال**، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می کردند.

در گاه شماری اوستایی ماه ها و روزهای هر ماه با اسامی **ایزدان و فرشتگان** نام گذاری شده بود.

هر سال را به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می کردند

$$۳۰ = ۱۲ \text{ ماه} = ۳۶۰ \text{ (روز)}$$

$$۳۶۵ - ۳۶۰ = ۵$$

$$۳۰ + ۵ = ۳۵ \text{ (ماه دوازدهم)}$$

پس ۱۱ ماه اول ۳۰ روزه و

۱ ماه دوازدهم ۳۵ روزه

هر سال ۶ ساعت از سال حقیقی عقب می افتاد. چون
هر سال ۳۶۵ روز و ۶ ساعت می باشد.

۶ ساعت # ۴ = ۲۴ ساعت (یک روز)

یک روز در هر ۴ سال و

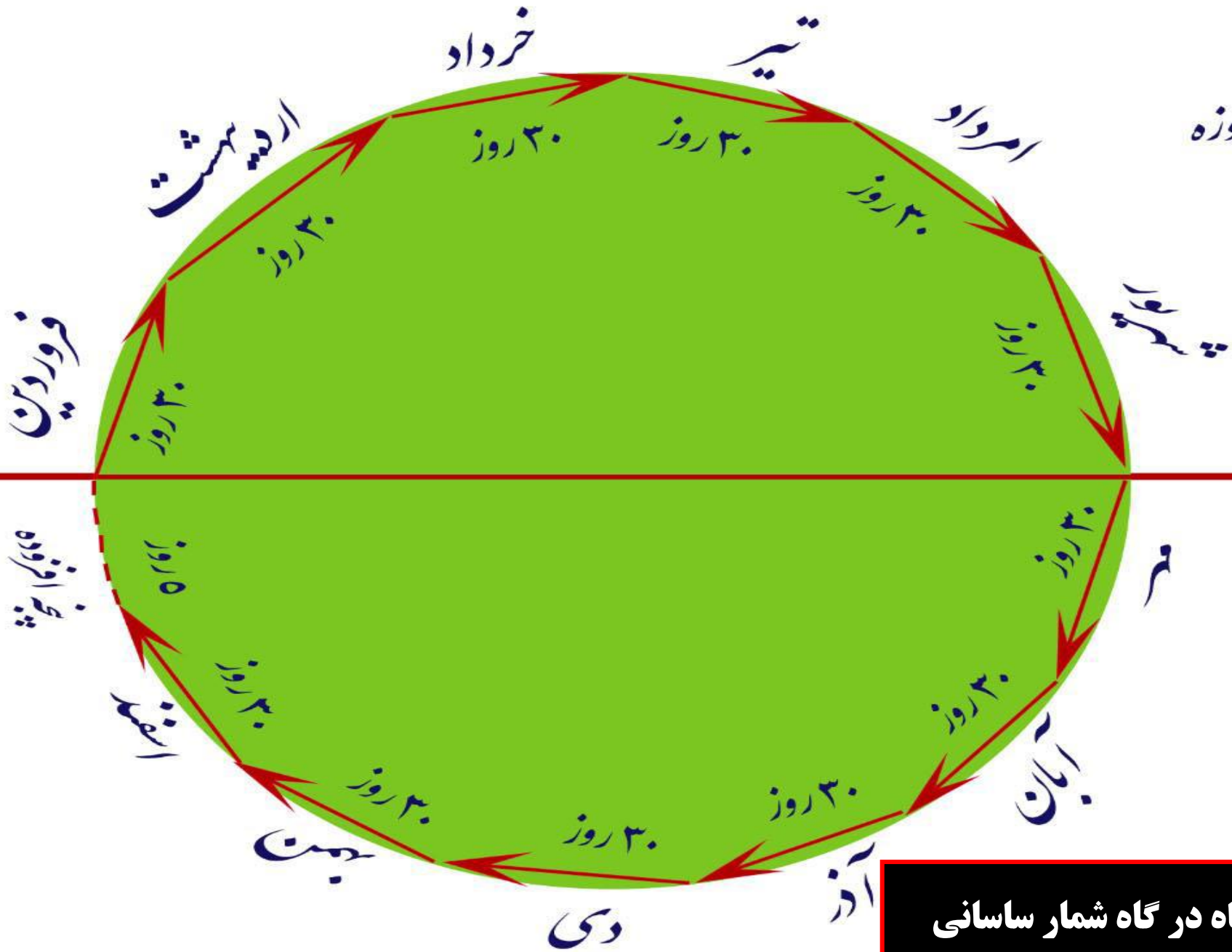
۳۰ روز (یک ماه) = ۴ : ۱۲۰

۱۲۰ سال = ۳۰ روز (یک ماه) از سال حقیقی عقب
می افتاد

برای رفع این مشکل، بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به
دوازده ماه سال اضافه می کردند

دوازده ماه ۳۰ روزه

و یک پنجه ی ۵ روزه

اندگاه در گاه شمار ساسانی

اسامی ماه‌ها و معانی آن در گاه‌شماری اوستایی

نام ماه	معنی	نام ماه	معنی	نام ماه	معنی	نام ماه	معنی
فروردین	نیروی پیش برنده	تیر	ستاره باران	مهر	محبت	دی	آفریدگار
اردیبهشت	راستی و پاکی	آمرداد	جاودانگی	آبان	آب	بهمن	نیک اندیشی
خرداد	کمال و خرمی	شهریور	شهریار نیرومند	آذر	آتش	اسفند	فروتنی مقدس

اسامی روزهای ماه و معانی آن در گاه‌شماری اوستایی

شماره و نام روز	معنی	شماره و نام روز	معنی	شماره و نام روز	معنی
۱- آهوره‌مزدا	خداوند یکتا	۱۱- خور	خورشید	۲۱- رام	شادی، خوشی
۲- بهمن	نیک‌اندیشی	۱۲- ماه	ماه	۲۲- باد	باد
۳- اردیبهشت	راستی و پاکی	۱۳- تیر	ستارهٔ باران	۲۳- دی به دین	آفریدگار
۴- شهریور	شهریار نیرومند	۱۴- گوش	ایزد نگهبان چارپایان	۲۴- دین	وجدان، بینش درونی
۵- سپندارمذ(اسفند)	فروتنی مقدس	۱۵- دی به مهر	آفریدگار	۲۵- ارد	خوشبختی، توانگری
۶- خرداد (خرداد)	کمال و خرمی	۱۶- مهر	محبت، پیمان	۲۶- اشتاد	راستی
۷- آرمرداد (مرداد)	جاودانی، بی‌مرگی	۱۷- سروش	فرمان‌برداری	۲۷- آسمان	آسمان
۸- دی به آذر	آفریدگار	۱۸- رشن	دادگر	۲۸- زامیاد	زمین
۹- آذر	آتش	۱۹- فروردین (فرَوَهر)	نیروی پیشرفت	۲۹- مهراسپند	گفتار نیک
۱۰- آبان	آب	۲۰- بهرام	ایزد فتح و پیروزی	۳۰- انارم (انیران)	روشنایی بی‌پایان

ایشالا ۱۲۰ سالہ سی!

اضافہ شدہ ۱ ماہ بعد از ۱۲۰ سال

فانچ

به تخت نشستن هر پادشاه ، مبدا گاهشمار ساسانی

گاه شمار های رایج در ایران

ایران دوران اسلامی در کنار **گاه شماری هجری قمری** ، **گاه شماری های دیگری** مانند **یزدگردی، جلالی، دوازده حیوانی و هجری خورشیدی** نیز رواج یافت.

گاه شماری جلالی یکی از دقیق ترین گاه شماری های جهان است.

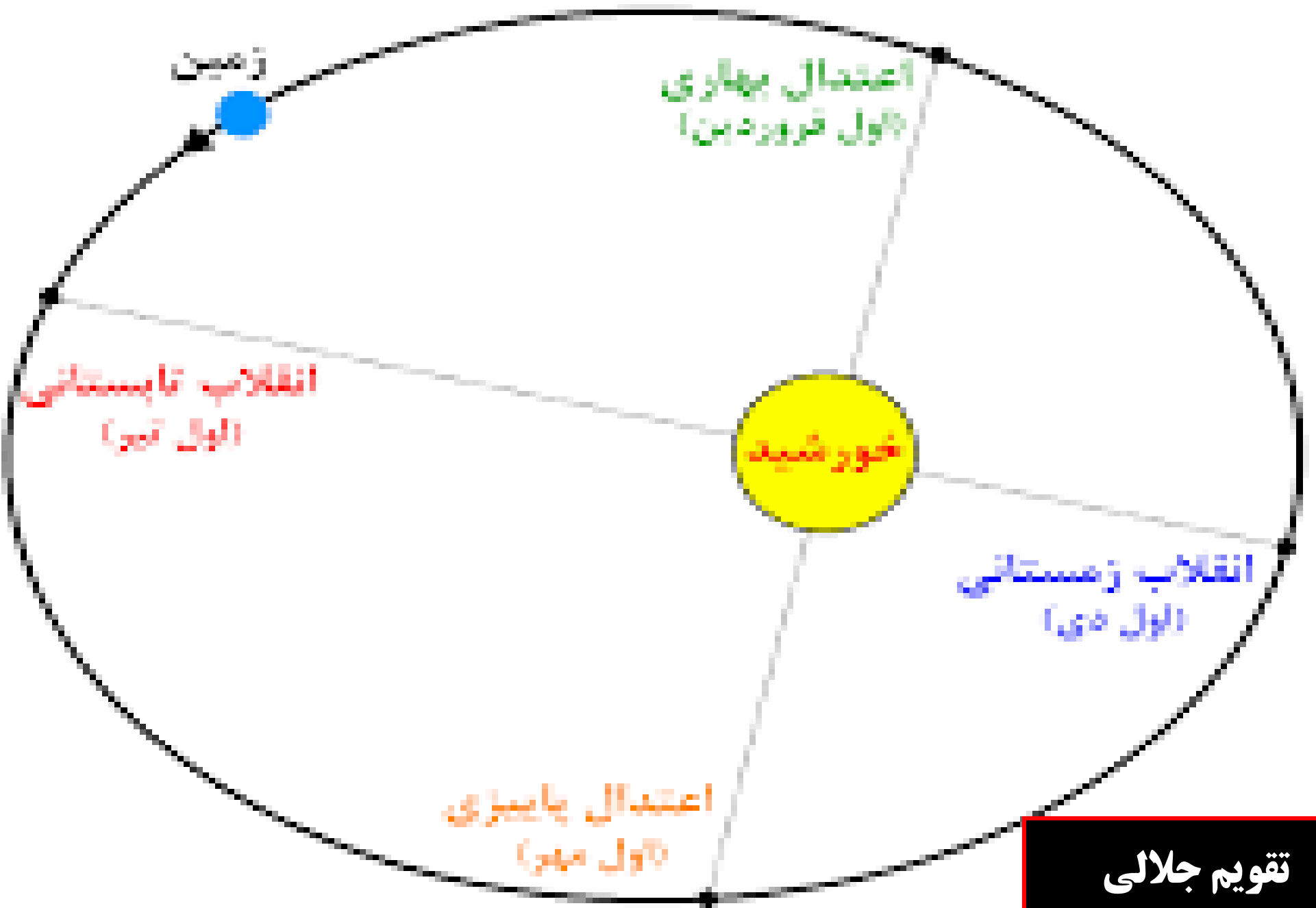
تقویم جلالی ← **اساس تنظیم تقویم هجری خوارشید**

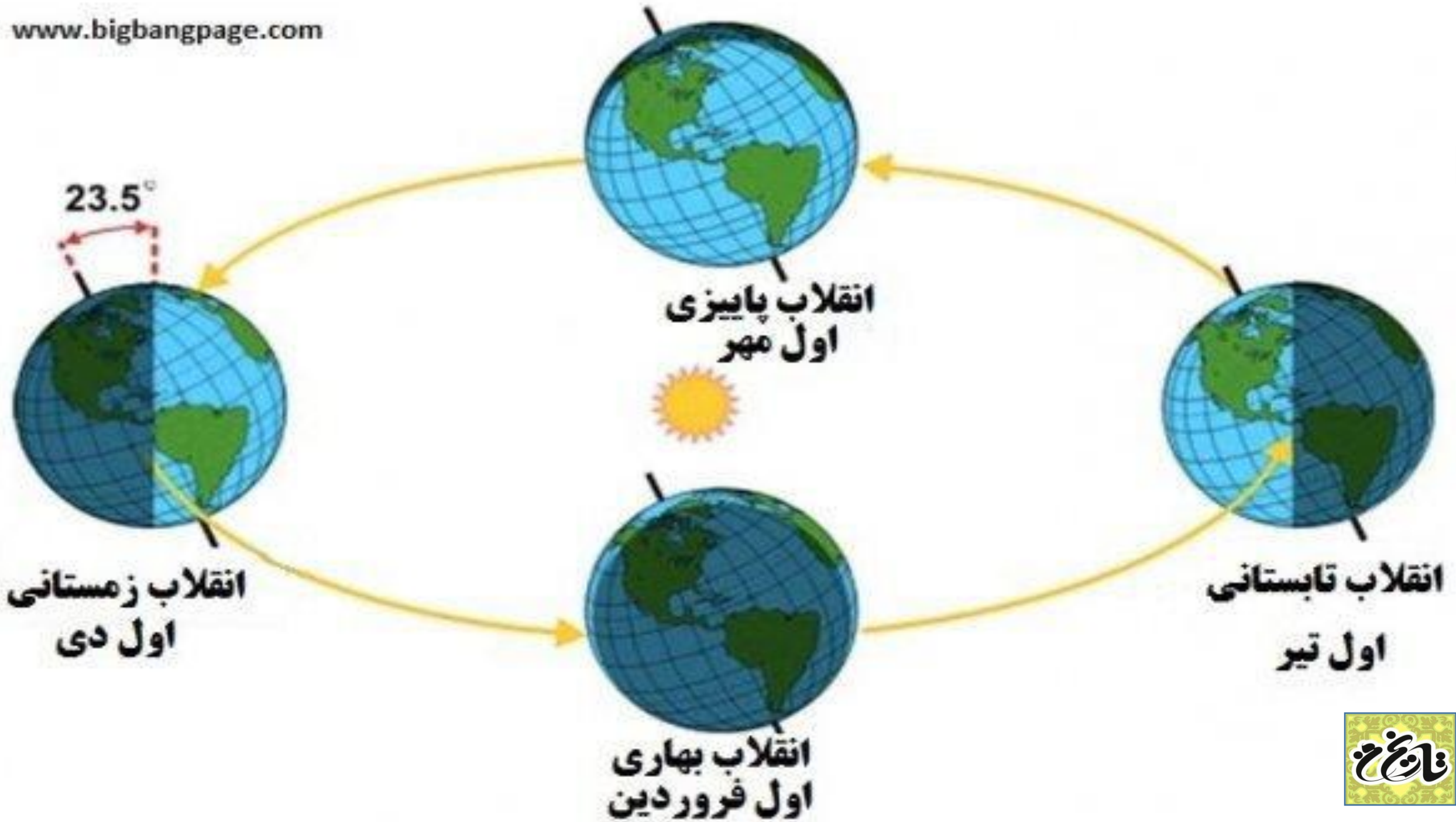
گاه شماری هجری خورشیدی از سال **۱۳۰۴ ش.** در ایران رسمیت یافت.

عمر خیام / تنظیم کننده تقویم جلالی

تقویم جلالی ، یکی از دقیق ترین گاه شمارهای جهان

سال ۱۳۹۹ سال موش

۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
سگ	خروس	میمون	گوسفند	اسب	مار	نهنگ	خرگوش	پلنگ	گاو	موش

Love43.blogfa.com

$$۱۳۹۹ - ۶ = ۱۳۹۳$$

$$\begin{array}{r}
 ۱۳۹۳ \quad | \quad ۱۲ \\
 ۱۲ \quad | \quad ۱۱۶ \\
 \hline
 ۰۱۹ \\
 ۱۲ \\
 \hline
 ۰۰۷۳ \\
 ۰۰۷۲ \\
 \hline
 ۰۰۰۱
 \end{array}$$

روش مشخص نمودن سال های ترکی - مغولی

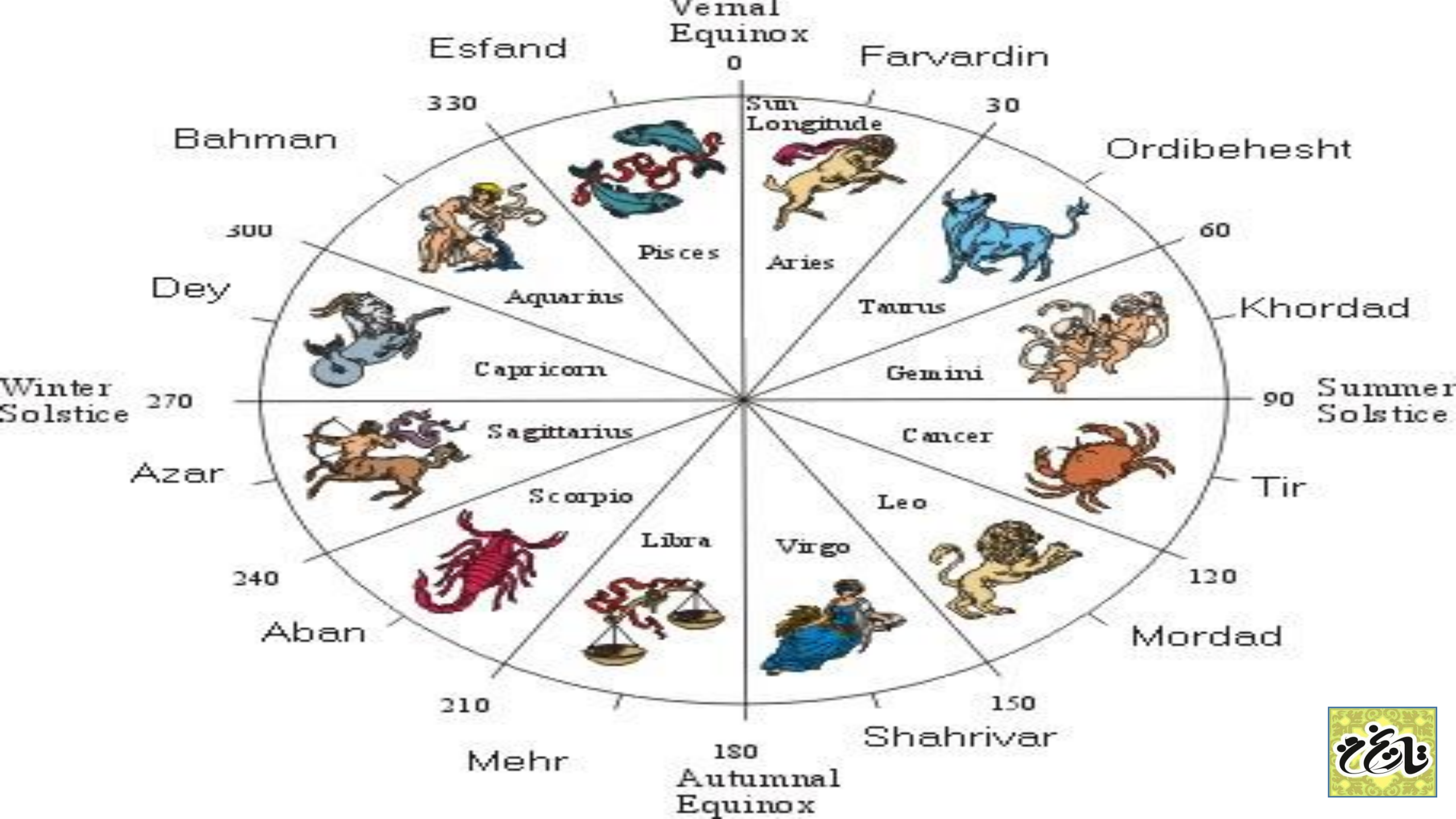

خوک	سگ	خروس	میمون	بز	اسب	مار	اژدها	خرگوش	ببر	گاو	موش
۱۲۹۰	۱۲۸۹	۱۲۸۸	۱۲۸۷	۱۲۸۶	۱۲۸۵	۱۲۸۴	۱۲۸۳	۱۲۸۲	۱۲۸۱	۱۲۸۰	۱۲۷۹
۱۳۰۲	۱۳۰۱	۱۳۰۰	۱۲۹۹	۱۲۹۸	۱۲۹۷	۱۲۹۶	۱۲۹۵	۱۲۹۴	۱۲۹۳	۱۲۹۲	۱۲۹۱
۱۳۱۴	۱۳۱۳	۱۳۱۲	۱۳۱۱	۱۳۱۰	۱۳۰۹	۱۳۰۸	۱۳۰۷	۱۳۰۶	۱۳۰۵	۱۳۰۴	۱۳۰۳
۱۳۲۶	۱۳۲۵	۱۳۲۴	۱۳۲۳	۱۳۲۲	۱۳۲۱	۱۳۲۰	۱۳۱۹	۱۳۱۸	۱۳۱۷	۱۳۱۶	۱۳۱۵
۱۳۳۸	۱۳۳۷	۱۳۳۶	۱۳۳۵	۱۳۳۴	۱۳۳۳	۱۳۳۲	۱۳۳۱	۱۳۳۰	۱۳۲۹	۱۳۲۸	۱۳۲۷
۱۳۵۰	۱۳۴۹	۱۳۴۸	۱۳۴۷	۱۳۴۶	۱۳۴۵	۱۳۴۴	۱۳۴۳	۱۳۴۲	۱۳۴۱	۱۳۴۰	۱۳۳۹
۱۳۶۲	۱۳۶۱	۱۳۶۰	۱۳۵۹	۱۳۵۸	۱۳۵۷	۱۳۵۶	۱۳۵۵	۱۳۵۴	۱۳۵۳	۱۳۵۲	۱۳۵۱
۱۳۷۴	۱۳۷۳	۱۳۷۲	۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	۱۳۶۸	۱۳۶۷	۱۳۶۶	۱۳۶۵	۱۳۶۴	۱۳۶۳
۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۷۸	۱۳۷۷	۱۳۷۶	۱۳۷۵
۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷
۱۴۱۰	۱۴۰۹	۱۴۰۸	۱۴۰۷	۱۴۰۶	۱۴۰۵	۱۴۰۴	۱۴۰۳	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	<u>۱۳۹۹</u>

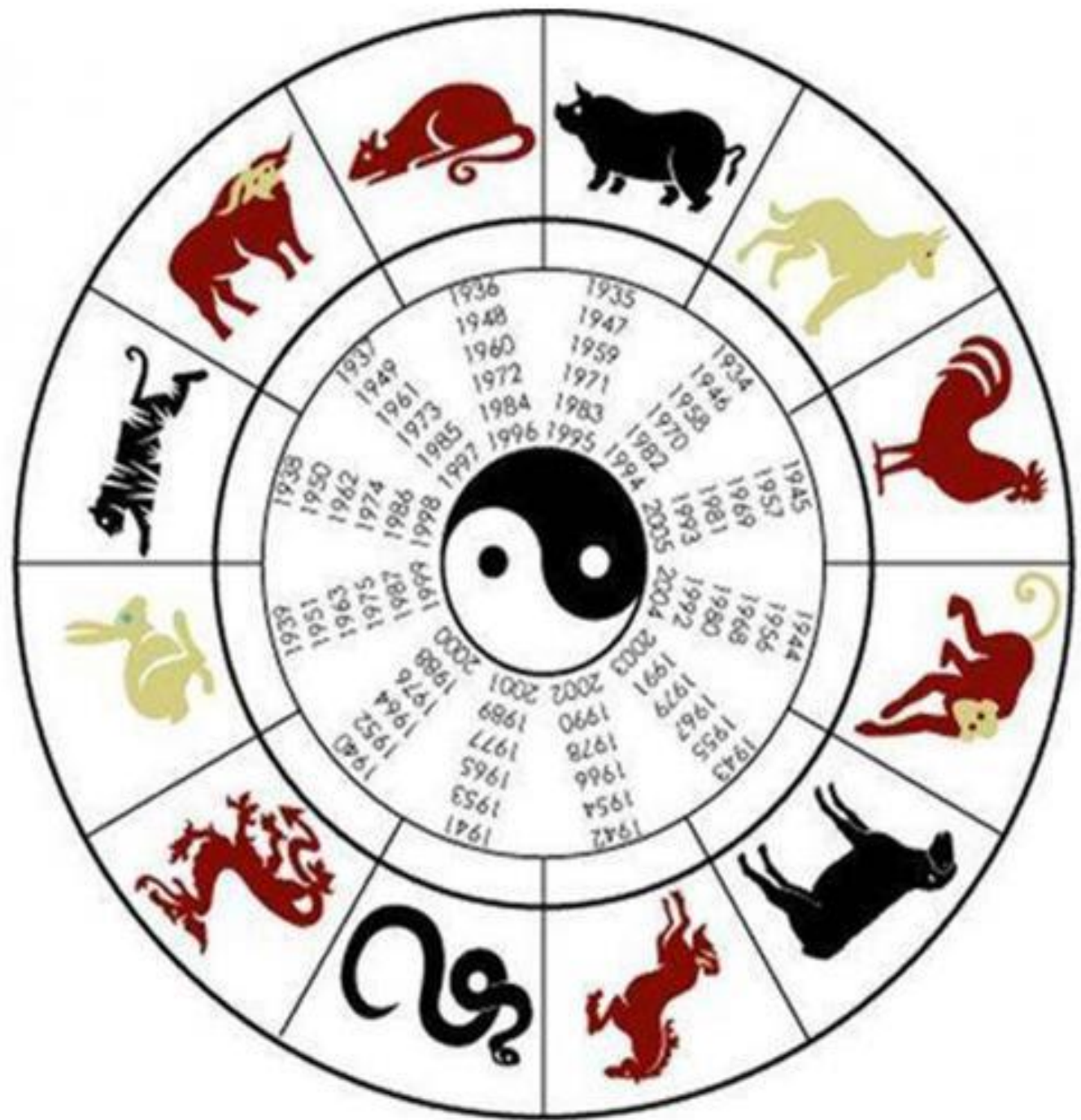
تاریخ

- ۱- سیچقان ئیل (سال موش)
- ۲- اود ئیل (سال گاو)
- ۳- بارس ئیل (سال پلنگ)
- ۴- توشقان ئیل (خرگوش)
- ۵- لوی ئیل (سال نهنگ)
- ۶- ئیلان ئیل (سال مار)
- ۷- یوند ئیل (سال اسب)
- ۸- قوی ئیل (سال گوسفند)
- ۹- بیچین ئیل (سال میمون)
- ۱۰- تخاقوی ئیل (سال مرغ یا خروس)
- ۱۱- ایت ئیل (سال سگ)
- ۱۲- تنغوز ئیل (سال خوک)

تطبيق و تبديل تقويمها

تطبیق و تبدیل تقویم ها

رویدادهای تاریخی در سرزمین ها و کشورهای مختلف، از جمله در کشور ما، با چند نوع **گاہ شماری**، نگارش یافته اند.

امروزه ، **متخصصان نجوم و گاہ شماری** به منظور **کمک** به تطبیق و تبدیل تقویم های مختلف، روش های گوناگونی را ارائه کرده اند.

نوع تبدیل شمسی به میلادی و قمری

تبدیل

سال
1391

ماه
آبان

روز
13

۱۳۹۱ / ۸ / ۱۳

شنبه ، ۱۳ آبان [عقرب] ۱۳۹۱

2012 - 11 - 3

2012 November 3 , Saturday

۱۴۳۳ / ۱۲ / ۱۸

السبت ، ۱۸ ذی الحجه ۱۴۳۳

Gregorian	ميلادي	قمری	شمسی	
January	جانوري	محرم	فروردين	1
February	فبروري	صفر	اردبېشت	2
March	مارچ	ربيع الاول	خرداد	3
April	آوريل	ربيع الثاني	تير	4
May	مئي	جمادى الاول	مرداد	5
June	جون	جمادى الثاني	شهر يور	6
July	جوليه	رجب	مهر	7
August	اوت	شعبان	آبان	8
September	سيپتامبر	رمضان	آذر	9
October	اکتوبر	شوال	دي	10
November	نوامبر	ذي القعدة	بهمن	11
December	دسامبر	ذي الحجه	اسفند	12

جدول تبدیل ماه میلادی به ماه شمسی

ماه میلادی		ماه شمسی	تعداد روز	
1	January	ژانویه	دی تا 11 بهمن 11	31
2	February	فوریه	بهمن تا 9 اسفند 12	28
3	March	مارس	اسفند تا 11 فروردین 10	31
4	April	آوریل	فروردین تا 10 اردیبهشت 12	30
5	May	می	اردیبهشت تا 10 خرداد 11	31
6	June	جان	تیر 9 تا خرداد 11	30
7	July	جولای	مرداد 9 تا تیر 10	31
8	August	آگوست	مرداد تا 9 شهریور 10	31
9	September	سپتامبر	شهریور تا 8 مهر 10	30
10	October	اکتبر	آبان 9 تا مهر 9	31
11	November	نوامبر	آذر 9 تا آبان 10	30
12	December	دسامبر	دی 10 تا آذر 10	31

تبدیل سال

www.facebook.com/dahe50

خورشیدی به شاهنشاهی

۱۳۵۰ = ۲۵۲۰

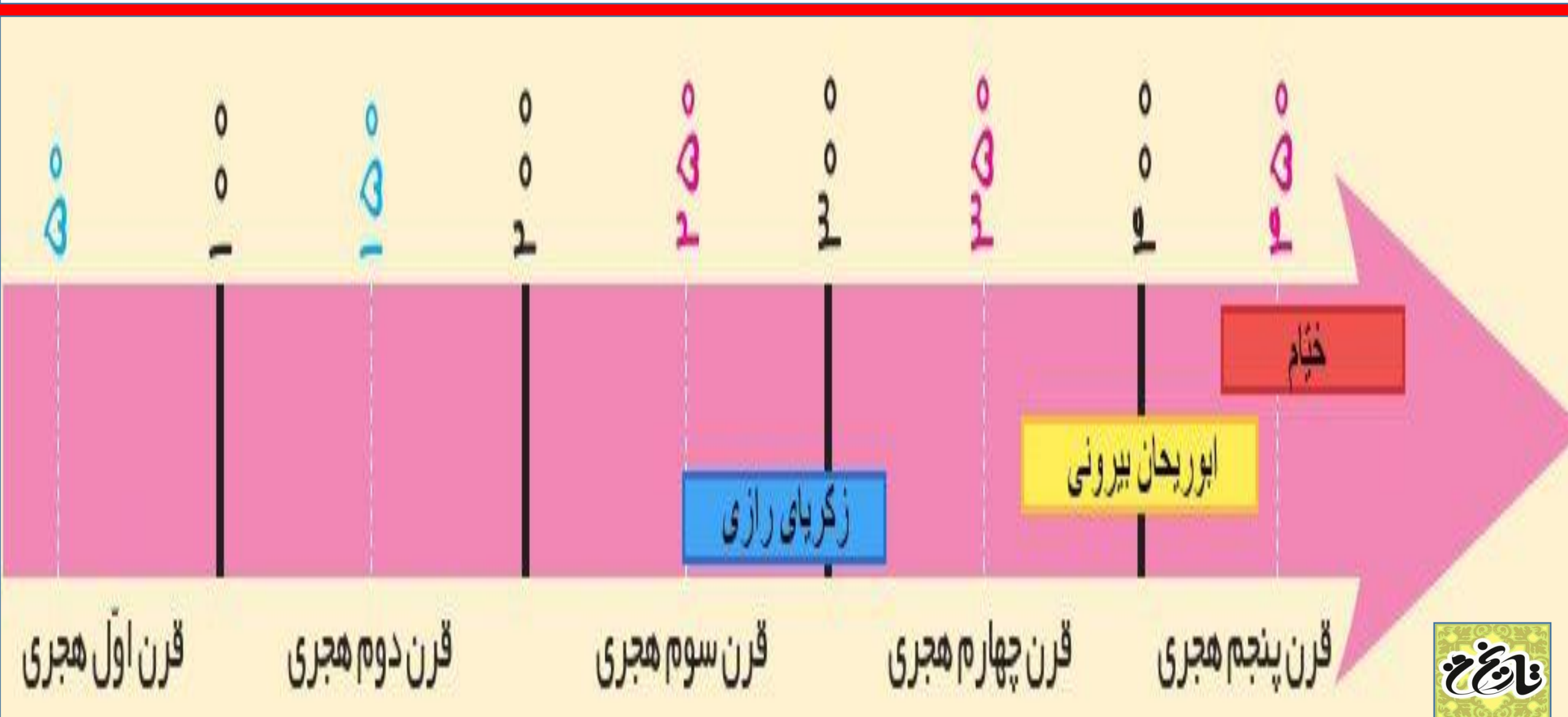
خط زمان

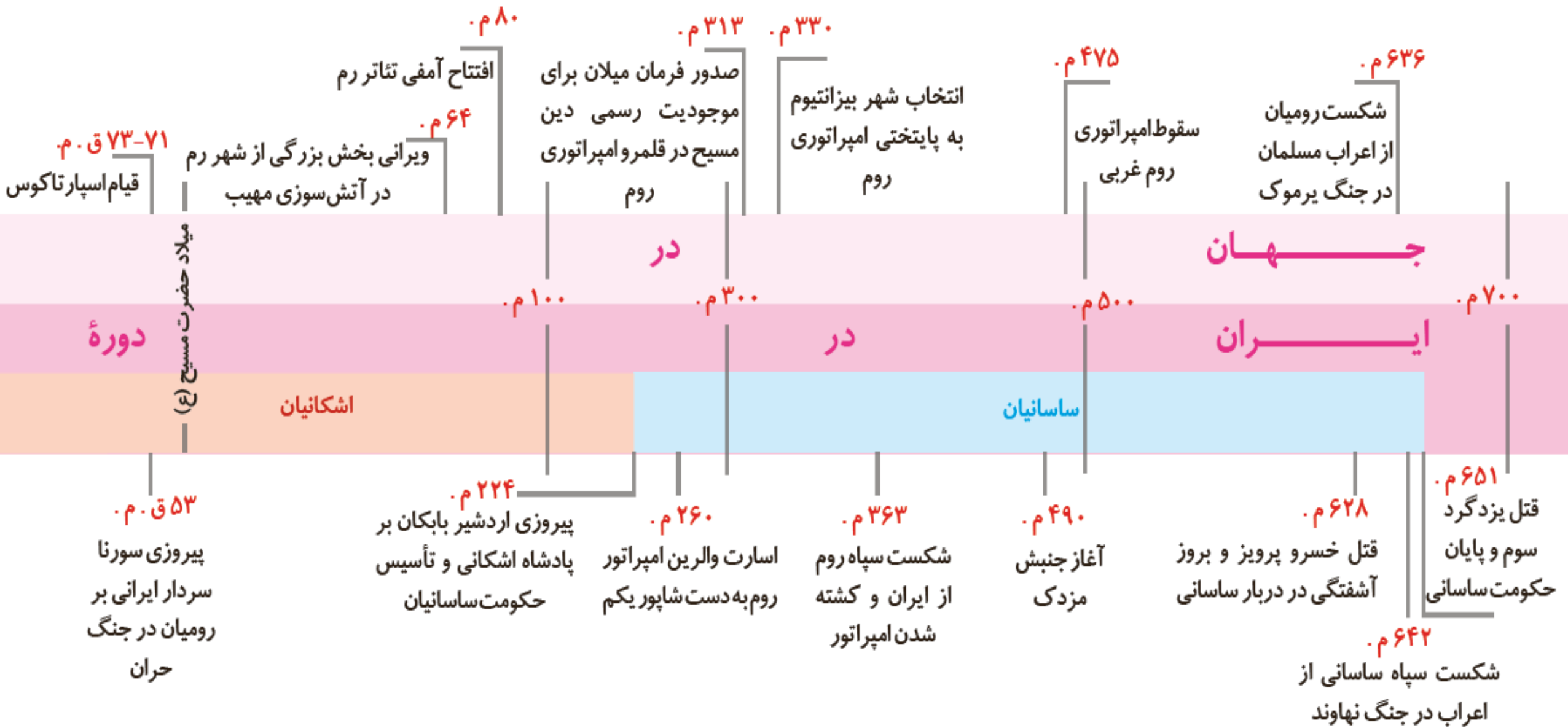
کرونولوژی

رویدادهای تاریخی در زمان معینی به وقوع پیوسته اند و مورخان می‌کوشند که این رویدادها را براساس زمان وقوع آنها توصیف و تحلیل کنند؛ بنابراین، **نظم و ترتیب رویدادها که به آن گاه شماری (کرونولوژی) می‌گویند.**

خط زمان، ابزار مناسبی است که به وسیله آن می توان رویدادهای یک دوره یا دوران های مختلف تاریخی را، به ترتیب زمان وقوع آنها، بر روی نمودار نشان داد.

تاریخ و مکان؛

تأثیر جغرافیا بر رویدادهای تاریخی

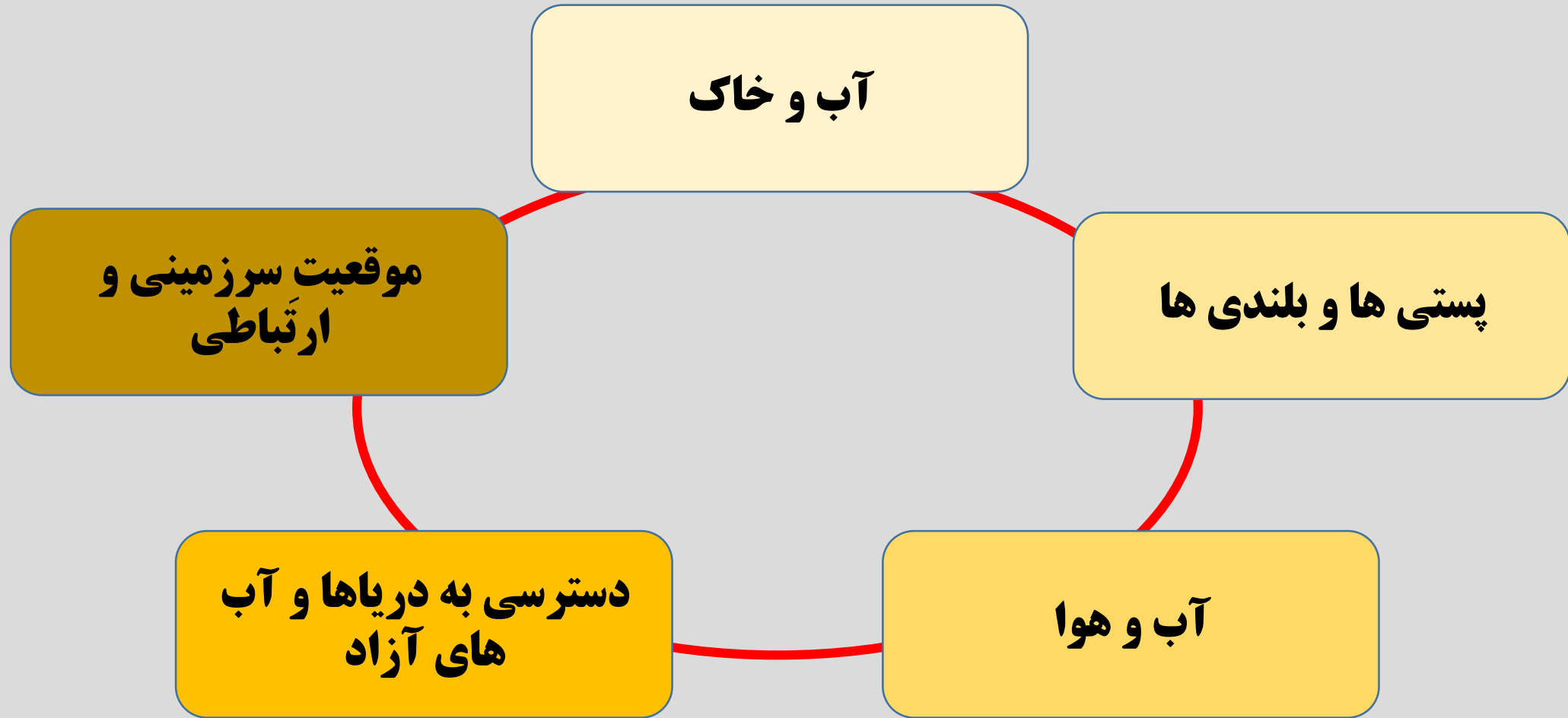

تاریخ و مکان؛ تأثیر جغرافیا بر رویدادهای تاریخی

مکان، رکن مهم دیگر در مطالعه تاریخ است. به طور کلی **همه وقایع و تحولات تاریخی در بستر مکان و محیط رخ می دهند.**

عوامل جغرافیایی موثر بر زندگی مردمان

نقش و تأثیر پدیده های طبیعی و اقلیمی (آب و هوا)

نقش و تأثیر پدیده های طبیعی و اقلیمی (آب و هوا) در شکل دادن به رویدادها و تحولات تاریخی ، از دیرباز مورد توجه مورخان بوده است.

برای مثال هرودت مورخ مشهور یونانی، به منظور نگارش کتاب تاریخ خود، به مصر، فینیقیه و جاهای دیگر سفر، و شرایط طبیعی و اقلیمی آن سرزمین ها را بررسی کرده است.

ابن خلدون (قرن ۸ ه . ق)، اندیشمند مسلمان تونسلی نیز بخشی از مقدمه کتاب العبر خود را به تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است.

برخی محققان معاصر تأثیر پدیده های جغرافیایی مانند رودهای دجله و فرات ، نیل ، کارون و سند و جلگه های حاصل خیز پیرامون آنها را بر شکل گیری و توسعه تمدن های باستانی بین النهرین، مصر، ایران و هند بررسی کرده اند.

دریاها و آب های آزاد و نقش آنها در ایجاد ارتباط

رشته کوه ها و کوه های بلند؛ منبع تأمین آب و مانعی در برقراری ارتباط

بیابان ها و کویرها ؛ دشواری شرایط زندگی و محدودیت ارتباط

LE PÈRE DE L'HISTOIRE
Hérodote a décrit le monde et
les événements qui ont marqué
son époque dans l'Enquête, une œuvre
imposante, écrite quelque siècle
plus tard et resté l'un des A. de la
littérature de l'Occident grec.
Metropolitan Museum, New York.
www.metmuseum.org

HÉRODOTE

L'HISTORIEN VOYAGEUR

Alors que les Grecs qualifiaient les autres peuples
de Barbares, il n'hésita pas à partir aux confins du
monde. De cette exploration d'autres nations et d'autres
civilisations naquit un nouveau genre : l'histoire.

هرودت / پدر علم تاریخ

ابن خلدون / نویسنده کتاب «العبر»

تأثیر پدیده های جغرافیایی بر شکل گیری و توسعه تمدن های باستانی

جغرافیای تاریخی

ارتباط تاریخ و جغرافیا (جغرافیای تاریخی)

جغرافیای تاریخی به مطالعهٔ مناطق و سرزمین های مختلف در گذشته می پردازد و تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی را بر رویدادهای تاریخی را مطالعه می کند.

شکل گیری تمدن ها / مهاجرت ها / پیروزی ها / شکست ها
/ ایجاد شهر ها / گسترش راه ها و .....

چند نمونه از رویداد های
تاریخی با تأثیر پذیری از
جغرافیا

نقشه های تاریخی

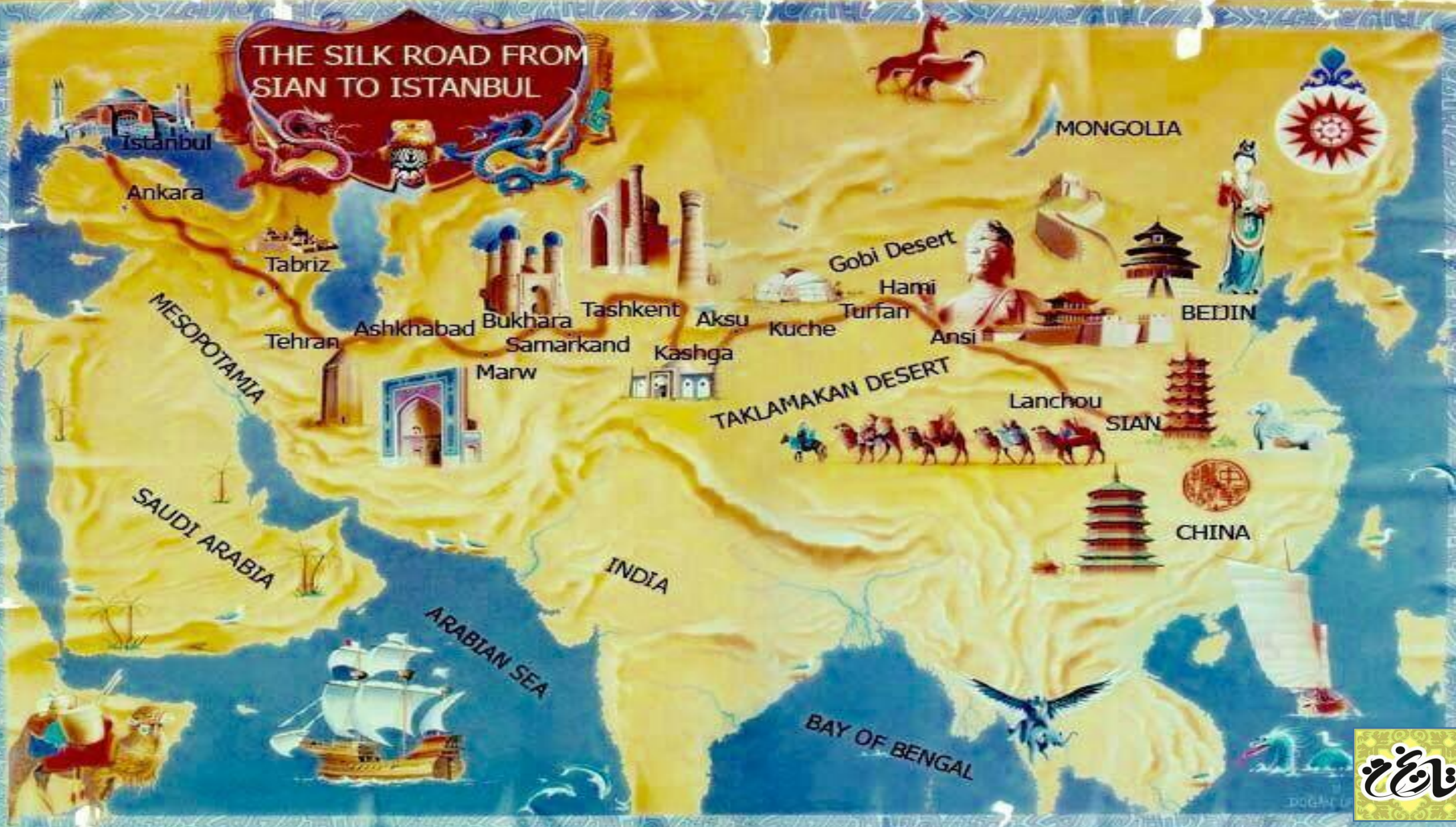
نقشه های تاریخی

یکی از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ ، **اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ است.**

نقشه های تاریخی، انواع مختلف اطلاعات شامل **قلمرو حکومت ها ، مرزها ، پایتخت ها ، شهرها ، بناهای مهم ، محل دقیق رویدادها به خصوص جنگ ها ، شبکه راه ها ، مسیرهای مهاجرت و لشکرکشی ها و تقسیمات اداری و مالیاتی را نمایش می دهند.**

امروزه از نقشه های تاریخی برای **ارائه اطلاعات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، جمعیتی و دیگر جلوه های حیات اجتماعی انسان در گذشته استفاده می شود.**

THE SILK ROAD FROM SIAN TO ISTANBUL

اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ

شهرها

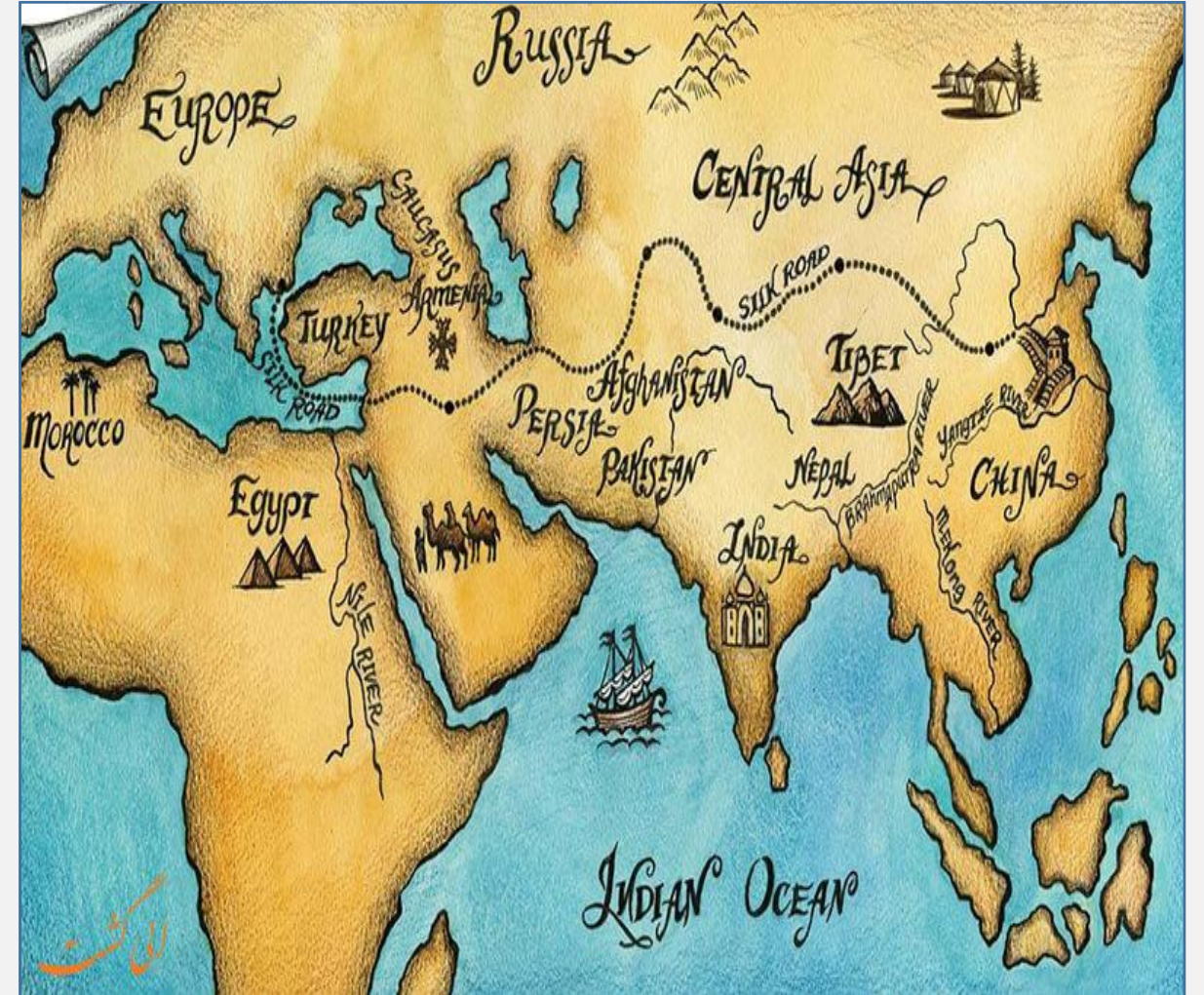

پایتخت

مسیرهای مهاجرت و لشکرکشی ها

شبکه راه ها

اروپا

دریای مدیترانه

مصر

ایران

عربستان

خلیج فارس

دریای عمان

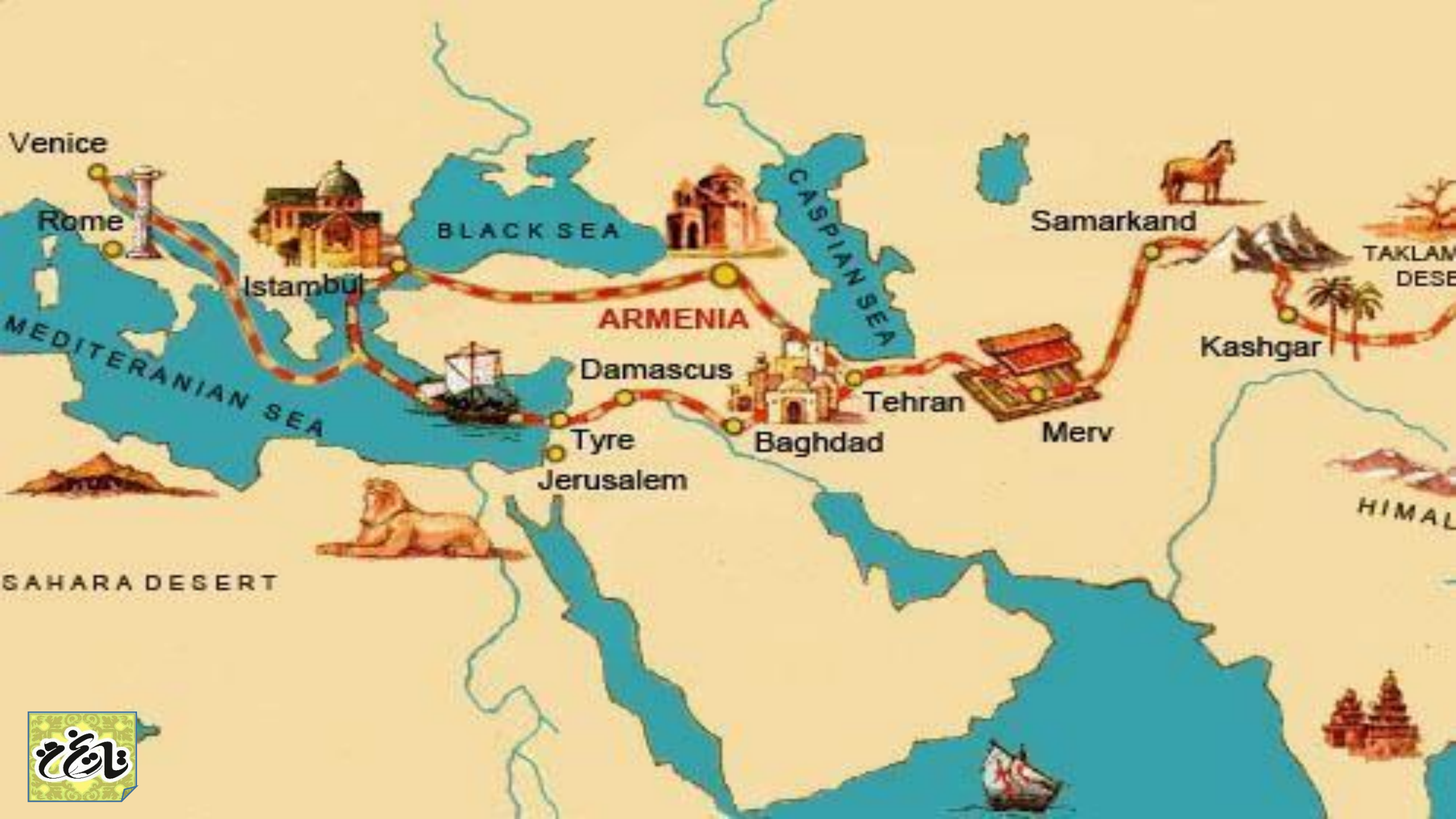
هند

چین

اقیانوس هند

نقشه جاده ابریشم و راه های دریایی در دوران باستان

THE MAPS OF EUROPEAN COUNTRIES

- - - - - International borders
 - - - - - National borders
 - - - - - Major cities
 - - - - - Rivers
 - - - - - Mountains
 - - - - - Coastlines
 - - - - - Scale bar
 - - - - - 0 100 200 km

خسته نباشید

موفق و سربلند باشید / احمد اسدی اقدم - آذربایجان شرقی . مرند

تاریخ

کانال تخصصی «تاریخ من» @tarikheman3